

Meerjarig draaiboek/actieplan Boermarke Wapserveen 2017-2020

Bevorderen natuurlijke bestrijding eikenprocessierups door biodiversiteit

Dorp Wapserveen gemeente Westerveld

Doel: in actieve samenwerking met de inwoners van Wapserveen bevorderen van duurzame aanpak eikenprocessierups door biodiversiteit

Opdrachtgever: Stichting Boermarke Wapserveen; Contactpersoon: dhr. T. Spijkerman (vrz)

Opdrachtnemers: Biocontrole Onderzoek en Advies bv, Wapserveen
Klavertje Vier-Ecologisch Hovenier, Wapserveen

Biotoop verbetering (maatregelen):

- I. Aanleggen van bloemrijke wegberm met:
  - I.a streekeigen voorjaarsbloemen (bollen)
  - I.b zaden + vaste planten met zaden: relevante bloemen voor natuurlijke vijanden (als gaasvlieg/sluipwesp)
- II. Plaatsen van nestkasten ter biotoopverbetering van de natuurlijke vijanden (o.a. vogels [waaronder mezen], vleermuizen en insecten) van de rups
- III. Uitzetten natuurlijke vijanden
- IV. Ecologisch beheer bloemrijke wegberm

Bermlocatie: Dorp Wapserveen, berm Westeinde, gemeente Westerveld (zie kaart)
lengte: 830 m1; oppervlakte: 1.000 m2

Wegtraject Wapserveen: Dorp Wapserveen, Westeinde, Midden, dorpskern, Oosteinde, gemeente Westerveld (zie kaart)
lengte: 6.200 m1

Projectresultaat: berm: duurzaam ecologisch ingerichte bermlocatie Westeinde Wapserveen
monitorings kaarten: meerjarig inzicht verspreiding eikenprocessierups in dorp Wapserveen (in 2018 + 2019: bermlocatie + wegtraject)
tussenrapportage effectmeting bermlocatie: 2018 en 2019
evaluatie en eindverslag (incl. terugkoppeling via bewonersavond)

Projectperiode:

2017	voorbereiding (fase 1 + fase 2.a/2.b; planten bollen/vaste planten + plaatsen nestkasten)
2018	realisatie (fase 2.b en fase 3; jaarlijkse effectmeting)
2019	realisatie (fase 2.b en fase 3; jaarlijkse effectmeting)
2020	evaluatie en verslaglegging (fase 4)

Winst samenleving:

- a. verbeteren woonplezier en leefbaarheid
- b. aantrekkelijke omgeving / meer ruimtelijke kwaliteit
- c. meer biodiversiteit
- d. bevorderen gezondheid: verminderen risico's en klachten
- e. inzicht in de bijdrage die biodiversiteit kan leveren aan effectvolle bestrijding eikenprocessierups
- f. vastleggen leerervaringen, is verwachte opbrengst gehaald?, wat is de winst met vergelijkbaar wegtraject?
- g. inzicht in correlatie projectmaatregelen en verspreiding eikenprocessierups
- h. praktische aanbevelingen + tips preventieve bestrijding, welke maatregelen hebben 't meest effect / rendement?
- i. overzicht van factoren + voorwaarden voor succes elders

Projectfasen:	FASE 1: VOORBEREIDING	2017	2018	2019	2020	Trekker:
	1.a Gemeente Westerveld:					
	locatie toestemming project (Westeinde)					
	opdrachtgever; vallen en lediging ja/nee (meerjarig)					
	verwijderen nesten ??					
	a. bermlocatie					
	b. wegtraject Wapserveen					
	draagvlak bewoners					
	begroting / dekking / fondsenwerving					
	Boermarke: go-no go beslismoment					
	1.b voorlichting:					
	verzorgen informatieavonden/kennisoverdracht					
	voorjaar					
	FASE 2: REALISATIE					

2.a werkvoorbereiding:

- ad. I (voorbereidend grondwerk) verschrallen berm
- ad. II bepalen locaties nestkastjes voor vogels + dwerg vleermuizen

2.b uitvoering:

- ad. I.a planten bloembollen
- ad. I.b zaaien zaden en/of planten vaste planten
- plaatsen nestkasten vogels - mezen
- plaatsen kasten dwerg vleermuis
- uitzetten natuurlijke vijanden (o.a. gaasvlieg)
- plaatsen monitoringsvallen
- monitoren vangst vallen
- waarneming natuurlijke vijanden
- bermbeheer

FASE 3: PERIODIEKE EFFECTMETINGEN

- bermlocatie: jaarlijks: monitoring ontwikkeling flora/fauna (+ nulmeting)
- bermlocatie: jaarlijks: monitoring aanwezigheid vlinders
- bermlocatie en wegtraject: jaarlijks: inspecties aanwezigheid rups én nesten
- bermlocatie: 3 x p/jr. (voorjaar): check aanwezigheid natuurlijke vijanden

FASE 4: EVALUATIE EN VERSLAGLEGGING

- tussen rapportages 2018 en 2019
- evaluatie en eindverslag (incl. terugkoppeling via bewonersavond)

overige activiteiten: projectleiding
 uitwerken aanliggend slootbeheer ivm ecologie/flora. Eigendom: half eigenaar/half gem.
 voorzetting ecologisch beheer bermlocatie Westeinde waarborgen; tijdig regelen

materiaal:

bloembollen	m2	aantal	30.000
zaad en/of vaste planten	m2	aantal	?
(uit te zetten) natuurlijke vijanden		aantal	?
nestkasten vogels		aantal	30
kasten dwerg vleermuizen		aantal	10
monitoringsvallen		aantal	12

werkzaamheden:

voorbereiden + uitvoeren grondwerk / verschrallen	m2	1.000 m2	
aanschaf/planten bollen	m2	aantal	30.000
aanschaf zaden en/of vaste planten	m2		
maken/ophangen nestkasten vogels		aantal	30
Vogelwacht Uffelte bouw pakketten maken			
Basisschool W'veen maken en ophangen			
plaatsen/lediging vallen		aantal	
monitoring / tellingen vangsten vallen			
waarneming natuurlijke vijanden, insecten, vogels		aantal	3 x voorjr
bermbeheer	m2	1.000 m2	

- to-do:**
- inhoudelijk uitwerken "directe samenwerking met inwoners"; invullen acties wegtraject
  - overleg met Gem. Westerveld, Sylvia, (Digidis-systeem)
  - uitzoeken/benaderen deskundige monitoren vogels/dwerg vleermuizen; gedachte IVN
  - 1 uitwerken communicatie paragraaf; Communicatie
  - 4.2 regelmatig foto's maken;
  5. uitwerken correlatie ecologisch beheer bermlocatie met voorkomen/verspreiding epr

okt
 vóór 1 juli

okt
 okt
 okt

febr.
 mrt/april
 mrt/april
 mei/juli
 jan/dec
 jan/dec

2017	2018	2019	2020
------	------	------	------

Trekker:

1 x p/jr. klepelen + 1 x in de 2 jaar schonen

per 50 m1
 aug/sept 17
 In opdracht gem W'veld
 Biocontrole
 Biocontrole
 Klavertje vier

2017	2018	2019	2020
------	------	------	------

Trekker: